

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/158/63/90

OPINIE O PREZYDENCIE RFN RICHARDZIE VON WEIZSÄCKERZE I JEGO WIZYCIE W POLSCE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, CZERWIEC'90

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

I JEGO WIZYCIE W POLSCE

W badaniu przeprowadzonym w dwa tygodnie po zakończeniu oficjalnej wizyty Richarda von Weizsackera w Polsce¹ staraliśmy się poznać opinie polskiego społeczeństwa o prezydencie RFN i zarejestrować odczucia towarzyszące jego wizycie. Uzyskane wyniki pozwalają ponadto rozpatrzyć wpływ tej wizyty na sposób postrzegania stosunków polsko-niemieckich. Należy bowiem pamiętać, że w ostatnich miesiącach znacznie wzrosło poczucie zagrożenia polskiego społeczeństwa, wywołane nieoczekiwanym i szybko postępującym procesem przygotowań do połączenia się państw niemieckich oraz nasiliły się negatywne nastawienia wobec Niemców².

Richard von Weizsacker był dotąd osobą stosunkowo mało znaną szerokiej opinii publicznej w Polsce. Dopiero ostatni okres, tuż przed wizytą, niektóre środki publicznej komunikacji wykorzystywały - jak się wydaje skutecznie - do wykreowania politycznej osobowości zachodnioniemieckiego męża stanu. Dziś Richard von Weizsacker jest nie tylko osobą Polakom znaną, ale i mającą wyjątkowo dobre, jak na niemieckiego polityka, notowania. Oczywiście, trudno mu się równać z prezydentami obu supermocarstw - G. Bushem i M. Gorbaczowem (tab. 1), jednak prawie połowa ankietowanych (49,4%) ma o nim korzystną opinię, a niekorzystną co dwunasty (8,1%). Dobre zdanie o Richardzie von Weizsackerze częściej wyrażają mężczyźni (58%) niż kobiety (41%), mieszkańcy miast (57%) niż wsi (39%), przedstawiciele inteligencji (70%) i prywatni przedsiębiorcy (66%) niż pozostali, a zwłaszcza robotnicy niewykwalifikowani (32%) i rolnicy (34%)³.

¹ "Aktualne problemy i wydarzenia (5)" - sondaż zrealizowany w dniach 17-23 maja 1990 r. na reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności kraju (N=1474).

² Zob. "Polacy wobec kwestii niemieckiej". Komunikat z badań. CBOS. Marzec 1990.

³ Szczegółowe zróżnicowania ze względu na cechy społeczno-demograficzne ankietowanych zamieszczono w aneksie.

Tabela 1

w procentach

Opinie	Wskazania respondentów wobec:		
	Richarda von Weizsackera	Georga Busha *	Michaiła Gorbaczowa*
Bardzo korzystna	6,9	20,8	23,4
Raczej korzystna	42,5	55,5	56,0
	} 49,4	} 76,3	} 79,4
Raczej niekorzystna	7,4	4,6	6,7
Bardzo niekorzystna	0,7	0,6	1,6
	} 8,1	} 5,2	} 8,3
Brak opinii	42,5	18,5	12,4

* Dane na temat prezydentów USA i ZSRR pochodzą z sondażu "Sprawy Polski i Polaków (4)" przeprowadzonego w dniach 17-21.03.1990 r. na reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców kraju (N=1480) we współpracy z amerykańskimi firmami KRC Consulting and Research i Sawyer Miller Group z Nowego Yorku.

Niezwykle klarowny i wymowny jest związek między wiekiem, wykształceniem i statusem materialnym ankietowanych a stosunkiem do Richarda von Weizsackera: im młodszy wiekiem, bardziej wykształcony, lepiej sytuowany materialnie respondent, tym większe prawdopodobieństwo wyrażania przez niego korzystnej opinii o prezydencie RFN.

Dobre notowania prezydenta Richarda von Weizsackera to w znacznej mierze wynik postrzegania go jako polityka życzliwie usposobionego wobec Polski (57%); opinię taką o kanclerzu Helmutie Kohlu ma 27% respondentów. W bezpośredniej konfrontacji obu zachodnioniemieckich mężów stanu życzliwszy stosunek wobec Polski prezydentowi RFN przypisuje 40%, a kanclerzowi - 10,4% ankietowanych. Jedynie 17% uważa, że obaj są wobec Polski życzliwie nastawieni, a co piąty (20%), że równie nieżyczliwie.

Pierwsza, odkładana zresztą wizyta zachodnioniemieckiego prezydenta w Polsce nie wzbudziła w zasadzie szerszego zainteresowania opinii publicznej. Co trzeci ankietowany (33%) nie interesował się jej przebiegiem w ogóle, ponad połowa (55%) trochę, a tylko co dziewiąty (11%) - bardzo.

Słabsze niż należało oczekiwać zainteresowanie, choć na poziomie odpowiadającym zainteresowaniu wyborami samorządowymi (bardzo - 11%, trochę - 52%, wcale - 37%) nie wynika bynajmniej z niedoceniaenia znaczenia sto-

sunków polsko-zachodnioniemieckich. Przeciwnie, zdecydowana większość (91%) Polaków uznaje je za ważne (55% - bardzo ważne) dla przyszłości Europy. Z niedocenianiem bądź lekceważeniem wyraża się o nich jedynie 7% ankietowanych.

Na poziom zainteresowania nie wpływa także stosunek do wizyty zachodnioniemieckiego męża stanu, chociaż warto przypomnieć, że wcześniejszy termin przyjazdu do Polski, z okazji uroczystych obchodów 50 rocznicy wybuchu II wojny światowej, wzbudzał w naszym społeczeństwie sporo kontrowersji. Tylko 11% badanych w lipcu '89 uznało ją wówczas za wskazaną, 39% jedynie za dopuszczalną, a 23% za niewskazaną (nie miało zdania - 31%)⁴.

Wizyta prezydenta RFN obfitowała w liczne gesty oraz deklaracje wobec Polski, spośród których za najbardziej znaczącą uznaliśmy jednoznaczna wypowiedź w sprawie zachodniej granicy Polski, a zarazem wschodniej granicy połączonych Niemiec. Jeżeli odpowiedzi na pytanie, w jakim stopniu zapewnienia prezydenta RFN w sprawie granicy można uznać za wiarygodne, potraktujemy jako wskaźnik zaufania wobec zachodnioniemieckich polityków, to należy je uznać za niskie. W polskiej opinii publicznej dominuje wciąż nieufność. Deklaracji prezydenckiej zawierzyło 18%, uznając ją za w pełni wiarygodną. Większość (60%) ma wobec niej ograniczone zaufanie, traktując ją za częściowo wiarygodną, a 13% sądzi, że jest zupełnie niewiarygodna. Nie przecenia się też znaczenia wizyty, jeżeli jedynie co czwarty respondent (25%) podziela pogląd, że w wyniku wizyty wzrosły szanse na dobrosąsiedzkie stosunki między Polakami i Niemcami. Dominuje przeświadczenie (63%), że w wyniku tej wizyty w zasadzie się nic nie zmieniło we wzajemnych stosunkach.

Niewątpliwym sukcesem wizyty jest natomiast, jeśli nie zmiana, to przynajmniej ugruntowanie przekonania o możliwości pojednania między Polakami i Niemcami. Jeszcze trzy miesiące temu przeważał pogląd o niemożliwości pojednania, obecnie częściej sądzi się, że jest ono możliwe (tab. 2).

⁴ Wyniki sondażu przeprowadzonego w dniach 21-24 lipca 1989 roku we współpracy z redakcją znanego magazynu politycznego "Kontraste" emitowanego przez zachodniobrzezińską telewizję SFB. Zob. "Niemcy i Polacy w pięćdziesiąt lat od wybuchu II wojny światowej". Komunikat z badań. CBOS. Sierpień 1989.

Tabela 2

w procentach

Możliwość pojednania między Polakami i Niemcami	Wskazania respondentów według terminów badań:		Różnica
	II '90	V '90	
Całkowicie możliwe	5,7	7,1	1,4
Raczej możliwe	41,3	51,9	10,6
	} 47,0	} 59,0	
Raczej niemożliwe	38,1	28,6	-9,5
Całkowicie niemożliwe	12,3	8,5	-3,8
	} 50,4	} 37,1	
Trudno powiedzieć	2,4	3,7	1,3

Znacząca zmiana opinii świadcząca o zmniejszeniu się poczucia zagrożenia, to nie tylko efekt wizyty, ale także skutek zdecydowanego, uwiecznionego powodzeniem, stanowiska rządu w kwestii udziału Polski w rozmowach "2 + 4". Przemawiają za tym zarówno wysokie oceny polityki zagranicznej rządu, jak i działalności ministra spraw zagranicznych - Krzysztofa Skubiszewskiego⁵.

Tę symptomatyczną zmianę opinii odnotowano w pierwszej kolejności wśród ludzi młodych do 29 lat, osób legitymujących się wykształceniem ponadśrednim, inteligencji i prywatnych przedsiębiorców oraz ludności zamieszkującej makroregiony: południowy i północno-wschodni.

W sumie wyniki sondażu ujawniają, że chociaż sama wizyta nie była obiektem szczególnego zainteresowania większości Polaków, to wywarła zdecydowanie pozytywny wpływ na sposób postrzegania stosunków polsko-niemieckich, których wagi trudno nie docenić. Swoją wizytą Richard von Weizsacker bez wątpienia przyczynił się do poprawy ogólnego obrazu Republiki Federalnej Niemiec w Polsce oraz pozyskał życzliwość niemal połowy polskiego społeczeństwa.

⁵ Zob. Opinie o polityce rządu T.Mazowieckiego. Komunikat z badań. CBOS. Maj 1990.

Tabela 1

w procentach

Charakterystyka badanych	Opinia o prezydencie R.v.Weizsäckerze			Liczba osób
	korzystna	niekorzystna	brak opinii	
Ogółem	49,8	8,1	42,1	1461
<u>Płeć</u>				
Mężczyźni	58,0	8,6	33,5	735
Kobiety	41,4	7,7	50,9	725
<u>Wiek</u>				
Do 29	54,2	9,9	35,8	212
30-39	50,3	5,9	43,9	374
40-49	51,4	7,7	40,9	323
50 i więcej lat	46,7	9,3	44,0	550
<u>Miejsce zamieszkania</u>				
Wieś	39,3	7,5	53,3	563
Miasto	56,7	8,6	34,7	880
<u>Wykształcenie</u>				
Podstawowe	37,5	7,1	55,4	493
Zasadnicze zawodowe	46,1	7,0	46,9	358
Średnie	57,9	10,3	31,8	468
Wyższe	74,6	7,7	17,6	142
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>				
Inteligencja	69,9	7,2	22,9	83
Pozostali umysłowi	62,2	7,6	30,3	238
Pracownicy handlu i usług	51,8	12,5	35,7	56
Robotnicy wykwalifikowani	55,9	5,7	38,4	229
Robotnicy do prac prostych	32,3	5,4	62,4	93
Rolnicy indywidualni	34,4	8,4	57,2	250
Prywatni właściciele	65,7	5,7	28,6	35
Emeryci i renciści	47,2	10,6	42,2	303
Pozostali niepracujący	45,6	7,5	46,9	147
<u>Dochód na osobę</u>				
Bardzo niski	34,6	6,9	58,4	231
Niski	41,4	9,7	48,9	589
Przeciętny	60,1	7,2	32,7	444
Wysoki	70,2	8,7	21,2	104
Bardzo wysoki	68,1	4,2	27,8	72
<u>Region zamieszkania</u>				
Środkowy (Warszawa)	46,3	12,0	40,2	275
Północno-wschodni (Białystok)	45,8	4,7	49,5	107
Północny (Gdańsk)	61,3	2,8	35,9	145
Południowy (Katowice)	54,4	7,7	37,8	558
Południowo-wschodni (Kraków)	43,2	5,0	49,5	215
Środkowo-wschodni (Lublin)	34,9	16,5	48,5	103
Środkowo-zachodni (Poznań)	47,4	7,1	45,4	196
Południowo-zachodni (Wrocław)	57,5	9,4	33,1	181

Tabela 2

w procentach

Charakterystyka badanych	Który z przywódców RFN jest życzliwiej nastawiony do Polski:					Liczba osób
	H.Kohl	R.v.Weizsäcker	obaj są życzliwi	obaj są nieżyczliwi	trudno powiedzieć	
Ogółem	10,4	40,2	17,1	20,1	12,2	1468
<u>Płeć</u>						
Mężczyźni	9,7	43,4	18,4	19,6	8,9	740
Kobiety	11,1	36,9	15,8	20,6	15,5	727
<u>Wiek</u>						
Do 29	15,4	39,7	22,0	15,0	7,9	214
30-39	10,1	43,9	15,7	16,2	14,1	376
40-49	9,6	41,4	17,9	21,0	10,2	324
50 i więcej lat	9,2	37,3	15,6	24,1	13,8	552
<u>Miejsce zamieszkania</u>						
Wieś	9,5	32,7	17,5	22,6	17,7	566
Miasto	11,1	45,0	16,5	18,6	8,8	884
<u>Wykształcenie</u>						
Podstawowe	10,6	29,7	16,0	22,6	21,0	499
Zasadnicze zawodowe	8,9	37,5	23,3	19,2	11,1	360
Średnie	12,4	48,2	13,9	19,9	5,6	467
Wyższe	7,0	57,7	15,5	14,1	5,6	142
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>						
Inteligencja	9,6	55,4	14,5	14,5	6,0	83
Pozostali umysłowi	10,9	51,7	13,0	17,2	7,1	238
Pracownicy handlu i usług	5,3	50,9	14,0	14,0	15,8	57
Robotnicy wykwalifikowani	11,3	38,1	25,5	16,0	9,1	231
Robotnicy do prac prostych	10,6	27,7	21,3	22,3	18,1	94
Rolnicy indywidualni	9,2	28,8	16,4	25,2	20,4	250
Prywatni właściciele	11,4	51,4	14,3	11,4	11,4	35
Emeryci i renciści	9,5	39,5	14,1	24,5	12,4	306
Pozostali niepracujący	15,0	36,1	19,0	18,4	11,6	147
<u>Dochód na osobę</u>						
Bardzo niski	10,4	24,7	20,3	25,1	19,5	231
Niski	10,1	34,8	18,7	25,0	11,4	595
Przeciętny	11,3	49,0	14,4	14,2	11,1	443
Wysoki	8,7	59,6	18,3	9,6	3,8	104
Bardzo wysoki	10,8	52,7	12,2	12,2	12,2	74
<u>Regiony zamieszkania</u>						
Środkowy (Warszawa)	10,0	35,9	13,9	25,5	14,7	259
Północno-wschodni (Białystok)	15,1	32,1	27,4	10,4	15,1	106
Północny (Gdańsk)	16,4	48,6	21,2	9,6	4,1	146
Południowy (Katowice)	10,9	44,2	18,2	13,2	13,6	258
Południowo-wschodni (Kraków)	5,5	36,4	13,2	26,4	18,6	220
Środkowo-wschodni (Lublin)	4,9	20,4	17,5	41,7	15,5	103
Środkowo-zachodni (Poznań)	10,3	42,6	20,0	22,1	5,1	195
Południowo-zachodni (Wrocław)	12,2	51,9	12,2	14,4	9,4	181

Tabela 3

w procentach

Charakterystyka badanych	Po wizycie prezydenta RFN szanse na dobrosąsiedzkie stosunki między Polską i Niemcami				Liczba osób
	wzrosły	nie zmie- niły się	zmały	trudno po- wiedzieć	
<u>Ogółem</u>	24,9	62,9	3,1	9,1	1468
<u>Płeć</u>					
Mężczyźni	29,2	61,1	3,2	6,5	740
Kobiety	20,5	64,8	2,9	11,8	727
<u>Wiek</u>					
Do 29	29,4	60,3	2,8	7,5	214
30-39	23,1	64,9	2,9	9,0	376
40-49	23,1	66,4	2,5	8,0	324
50 i więcej lat	25,4	60,5	3,6	10,5	552
<u>Miejsce zamieszkania</u>					
Wieś	22,2	60,5	2,8	14,5	567
Miasto	27,0	63,9	3,3	5,9	883
<u>Wykształcenie</u>					
Podstawowe	22,4	58,5	3,6	15,4	499
Zasadnicze zawodowe	26,4	62,8	3,3	7,5	360
Średnie	25,5	65,7	2,8	6,0	466
Wyższe	28,0	69,2	1,4	1,4	143
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>					
Inteligencja	27,7	71,1	0,0	1,2	83
Pozostali umysłowi	22,0	71,2	2,1	4,7	236
Pracownicy handlu i usług	38,6	47,4	3,5	10,5	57
Robotnicy wykwalifikowani	29,3	59,9	4,7	6,0	232
Robotnicy do prac prostych	23,4	59,6	2,1	14,9	94
Rolnicy indywidualni	22,4	57,2	2,8	17,6	250
Prywatni właściciele	22,9	68,6	2,9	5,7	35
Emeryci i renciści	25,2	62,7	3,9	8,2	306
Pozostali niepracujący	19,6	66,9	2,7	10,8	148
<u>Dochód na osobę</u>					
Bardzo niski	24,9	56,8	3,9	14,4	229
Niski	21,5	66,0	3,5	8,9	594
Przeciętny	26,5	62,3	2,7	8,5	446
Wysoki	28,8	66,3	1,9	2,9	104
Bardzo wysoki	33,8	55,4	1,4	9,5	74
<u>Regiony zamieszkania</u>					
Środkowy (Warszawa)	20,5	59,1	6,2	14,3	259
Północno-wschodni (Białystok)	29,9	58,9	0,9	10,3	107
Północny (Gdańsk)	23,4	72,4	0,7	3,4	145
Południowy (Katowice)	34,1	56,6	1,6	7,8	258
Południowo-wschodni (Kraków)	23,6	59,1	3,6	13,6	220
Środkowo-wschodni (Lublin)	11,8	67,6	3,9	16,7	102
Środkowo-zachodni (Poznań)	22,4	71,4	3,1	3,1	196
Południowo-zachodni (Wrocław)	28,2	64,6	2,8	4,4	181

Tabela 4

w procentach

Charakterystyka badanych	Ocena deklaracji prezydenta RFN o trwałości granicy na Odrze i Nysie:				Liczba osób
	w pełni wiarygodna	tylko częściowo	zupełnie niewiarygodna	trudno powiedzieć	
<u>Ogółem</u>	18,2	60,6	13,1	8,1	1469
<u>Płeć</u>					
Mężczyźni	22,1	61,2	11,8	5,0	739
Kobiety	14,4	59,9	14,4	11,2	729
<u>Wiek</u>					
Do 29	22,1	62,0	9,4	6,6	213
30-39	21,5	62,1	8,5	8,0	377
40-49	16,0	64,5	12,7	6,8	324
50 i więcej lat	15,9	56,8	17,7	9,6	553
<u>Miejsce zamieszkania</u>					
Wieś	13,4	59,3	14,6	12,7	567
Miasto	21,2	61,4	12,2	5,2	884
<u>Wykształcenie</u>					
Podstawowe	13,6	52,7	20,0	13,6	499
Zasadnicze zawodowe	19,8	60,4	12,0	7,8	359
Średnie	19,0	70,5	6,8	3,6	468
Wyższe	28,0	55,9	11,9	4,2	143
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>					
Inteligencja	27,4	54,8	13,1	4,8	84
Pozostali umysłowi	19,0	71,3	5,9	3,8	237
Pracownicy handlu i usług	15,8	68,4	10,5	5,3	57
Robotnicy wykwalifikowani	23,8	61,0	8,2	6,9	231
Robotnicy do prac prostych	16,0	52,1	17,0	14,9	94
Rolnicy indywidualni	10,0	56,4	18,8	14,8	250
Prywatni właściciele	22,9	68,6	2,9	5,7	35
Emeryci i renciści	16,3	57,5	20,9	5,2	306
Pozostali niepracujący	20,9	58,8	8,1	12,2	148
<u>Dochód na osobę</u>					
Bardzo niski	13,0	55,4	18,6	13,0	231
Niski	12,8	63,7	15,2	8,3	593
Przeciętny	24,9	57,8	10,8	6,5	445
Wysoki	26,7	61,0	6,7	5,7	105
Bardzo wysoki	29,7	62,2	1,4	6,8	74
<u>Regiony zamieszkania</u>					
Środkowy (Warszawa)	16,5	59,6	15,4	8,5	260
Północno-wschodni (Białystok)	22,4	62,6	8,4	6,5	107
Północny (Gdańsk)	19,2	62,3	11,0	7,5	146
Południowy (Katowice)	26,4	56,6	6,2	10,9	258
Południowo-wschodni (Kraków)	9,1	58,6	17,7	14,5	220
Środkowo-wschodni (Lublin)	11,8	59,8	20,6	7,8	102
Środkowo-zachodni (Poznań)	17,9	65,1	14,4	2,6	195
Południowo-zachodni (Wrocław)	21,0	63,0	12,7	3,3	181

Charakterystyka badanych	Termin badania	Pojednanie między Polakami a Niemcami jest:				Liczba osób
		całkowicie możliwe	raczej możliwe	raczej nie-możliwe	całkowicie niemożliwe	
Ogółem	V ⁹⁰	7,1	52,1	28,7	8,5	1469
	II ⁹⁰	5,8	42,4	39,2	12,7	1461
<u>Płeć</u>						
Mężczyźni	V ⁹⁰	10,1	53,7	25,2	8,1	739
	II ⁹⁰	7,1	40,8	39,4	12,6	715
Kobiety	V ⁹⁰	4,0	50,3	32,2	8,9	729
	II ⁹⁰	4,6	43,8	38,9	12,7	746
<u>Wiek</u>						
Do 29	V ⁹⁰	9,8	56,1	24,3	7,5	214
	II ⁹⁰	4,6	44,4	42,2	8,8	306
30-39	V ⁹⁰	7,7	56,2	27,6	5,6	377
	II ⁹⁰	8,1	44,6	38,1	9,2	381
40-49	V ⁹⁰	5,6	53,9	31,6	5,3	323
	II ⁹⁰	5,6	42,3	44,0	8,1	234
50 i więcej lat	V ⁹⁰	6,5	46,7	29,3	12,8	553
	II ⁹⁰	5,0	39,6	35,9	19,4	535
<u>Miejsce zamieszkania</u>						
Wieś	V ⁹⁰	5,6	45,7	32,8	9,7	567
	II ⁹⁰	4,6	42,8	41,9	10,7	549
Miasto	V ⁹⁰	8,0	56,2	25,7	7,9	884
	II ⁹⁰	6,4	42,5	37,5	13,6	902
<u>Wykształcenie</u>						
Podstawowe	V ⁹⁰	5,8	40,1	34,5	12,4	499
	II ⁹⁰	4,8	39,3	40,9	15,0	619
Zasadnicze zawodowe	V ⁹⁰	8,6	55,7	24,0	9,2	359
	II ⁹⁰	7,1	41,6	38,7	12,6	310
Średnie	V ⁹⁰	6,0	57,1	29,3	6,2	468
	II ⁹⁰	5,3	44,6	40,0	10,1	395
Ponadśrednie	V ⁹⁰	11,2	68,5	18,2	0,7	143
	II ⁹⁰	8,8	51,8	29,9	9,5	137
<u>Grupy społeczno-zawodowe</u>						
Inteligencja	V ⁹⁰	8,4	69,9	20,5	1,2	83
	II ⁹⁰	7,5	45,3	32,1	15,1	53
Pozostali umysłowi	V ⁹⁰	7,1	57,6	29,0	5,0	238
	II ⁹⁰	5,9	46,6	36,6	10,9	238
Pracownicy handlu i usług	V ⁹⁰	5,3	56,1	29,8	5,3	57
	II ⁹⁰	3,9	53,2	27,3	15,6	77
Robotnicy wykwalifikowani	V ⁹⁰	7,8	55,2	26,7	6,0	232
	II ⁹⁰	7,9	39,0	40,4	12,7	267
Robotnicy do prac prostych	V ⁹⁰	7,4	47,9	30,9	8,5	94
	II ⁹⁰	3,5	44,4	40,3	11,8	144
Rolnicy indywidualni	V ⁹⁰	4,4	40,0	36,0	11,6	250
	II ⁹⁰	3,1	37,3	47,6	12,0	225
Prywatni przedsiębiorcy	V ⁹⁰	14,3	60,0	17,1	8,6	35
	II ⁹⁰	8,6	34,3	40,0	17,1	35
Emeryci i renciści	V ⁹⁰	6,2	48,4	27,5	14,4	306
	II ⁹⁰	6,0	39,2	35,6	19,2	250
Pozostali niepracujący	V ⁹⁰	8,8	55,8	26,5	6,8	147
	II ⁹⁰	7,0	46,8	41,8	4,4	158
<u>Regiony zamieszkania</u>						
Środkowy (Warszawa)	V ⁹⁰	5,4	50,4	28,1	26,4	260
	II ⁹⁰	2,2	39,4	47,3	11,2	277
Północno-wschodni (Białystok)	V ⁹⁰	6,7	57,1	30,5	1,9	109
	II ⁹⁰	5,1	37,4	38,4	19,2	99
Północny (Gdańsk)	V ⁹⁰	10,3	49,7	28,3	9,0	145
	II ⁹⁰	8,5	43,7	37,3	10,6	142
Południowy (Katowice)	V ⁹⁰	12,4	56,0	20,1	7,7	259
	II ⁹⁰	10,7	36,9	38,9	13,5	244
Południowo-wschodni (Kraków)	V ⁹⁰	3,2	46,8	34,5	10,0	220
	II ⁹⁰	5,0	38,5	44,0	12,4	218
Środkowo-wschodni (Lublin)	V ⁹⁰	2,9	37,9	43,7	12,6	103
	II ⁹⁰	5,7	41,9	31,4	21,0	105
Środkowo-zachodni (Poznań)	V ⁹⁰	7,1	53,1	31,1	6,1	196
	II ⁹⁰	2,9	49,3	38,3	9,6	209
Południowo-zachodni (Wrocław)	V ⁹⁰	6,6	61,3	22,7	5,5	181
	II ⁹⁰	7,8	53,9	27,5	10,8	167

Uwaga. Procenty odpowiedzi nie sumują się do 100, ponieważ pominięto odpowiedzi "nie wiem", "trudno powiedzieć".